

Att. Secretaría Xeral de Industria,

CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, INDUSTRIA E INNOVACIÓN

D/Dña _____, con DI _____, e domicilio a efectos de notificacións en _____, e correo-e _____

DI:

-Que mediante ANUNCIO do 20 de febreiro de 2024, a Secretaría Xeral de Industria, someteu a información pública a solicitude de autorización ambiental integrada (AAI), o estudo de impacto ambiental (EIA), a declaración de utilidade pública e o proxecto para a implantación dunha industria de fibra téxtil a base de celulosa e as súas infraestruturas asociadas, promovido por Greenfiber, S.L.

-Que en tempo e forma, pola presente e en relación co anuncio, procédese a expor as seguintes,

ALEGACIÓNS:

1. Sobre o impacto socioeconómico do proxecto na zona de implantación e sobre as 381 parcelas con afección

Existirá unha afección grave ao tecido socioeconómico da comarca, xa que a gran maioría das empresas da zona baséanse no sector servizos asociados ao Camiño de Santiago e no sector primario (agricultura e gandería, con algunhas explotacións en ecolóxico). Situar unha megafactoría nunha zona eminentemente rural causará efectos contrarios aos agardados pola peticionaria.

Estes efectos serán debidos ao cambio de usos dos solos pola intensivización das plantacións de eucaliptos; prexuízos a explotacións pola perda de superficie agraria útil alén de ruidos, fumes e cheiros; as eivas para o turismo que depende do Camiño de Santiago, e tamén pola servidume de acueduto que deixará inutilizadas a gran maioría das 381 parcelas afectadas. Xa que logo, tampouco estaría xustificada a declaración de Utilidade Pública que solicita a peticionaria.

2. Sobre os impactos na bacía hidrográfica e a calidade das augas do río Ulla

A concesión de auga solicitada por Greenfiber no encoro de Portodemouros é de 46.000.000 l/día, un 9,2% do volume medio deste (182 hm³). A peticionaria non avaliou correctamente o impacto da detracción sobre os usos actuais desta bacía, xa que compara o volume da captación coas aportacións naturais (aportacións que habería de xeito natural sen infraestruturas de derivacións de caudais) acumuladas que chegan ó encoro de Portodemouros, sen ter en conta todos os usos acumulados na bacía, tan só considerou os usos do propio encoro. Ademais, non se tiveron en conta os escenarios de cambio climático nunha concesión a 75 anos, visto que o Plano Hidrolóxico vixente apunta unha redución de recursos hídricos para o ano 2039 dun 8,39%, mais acusada no período 2070-2100.

Nun contexto de emerxencia climática, no que os eventos extremos cada vez son máis frecuentes considerando os recorrentes episodios de seca que mesmo provocaron as declaracións de prealerta por seca en toda a demarcación e por escaseza en varias bacías durante estes veráns; e tendo en conta que no Plan de Secas da demarcación propónse a mesma porcentaxe de diminución nas dotacións para abastecemento que para o uso industrial nos diferentes escenarios de seca; pódese afirmar que esta detracción do recurso hídrico no Encoro de Portodemouros pode comprometer non só a viabilidade ambiental do ecosistema senón tamén o abastecemento para consumo humano.

E cómpre lembrar que na normativa do Plano Hidrolóxico vixente (período 2021-2027) os usos de abastecemento e ambientais prevalecen sobre os industriais.

Por outra banda, as actuacións previstas afectarán ao río Ulla dende Portodemouros até a Ría de Arousa, debido á detracción de caudais e á calidade do verquido, incrementarán a carga contaminante orgánica deitada á bacía. Tanto a masa de auga do encoro de Portodemouros como a Ría de Arousa non acadan o bo estado ecolóxico debido a un exceso de nutrientes. A actividade desta fatoria impediría acadar ese potencial bo estado antes da fin do ciclo de planificación, feito ao que obrida a Directiva Marco da Auga.

3. Sobre os impactos na Rede Natura 2000 e nas especies ameazadas

O proxecto de Altri ocupa unha área designada para formar parte da ampliación da **Rede Natura 2000** proposta pola Xunta nos anos 2008 e 2012. O obxecto destas propostas de ampliación da Rede Natura 2000 era atender ás consideracións feitas pola Comisión Europea através da Decisión 2004/813/CEE, do 7 de decembro de 2004, pola que se adoptaba a listaxe de Lugares de Importancia Comunitaria da Rexión Bioxeográfica Atlántica (DOUE L 387, 29/12/2004), e que formulaba para o ámbito do estado español a necesidade de mellorar a representatividade de determinados tipos de hábitats chave para a preservación das especies do Anexo II da Dir. 92/43 CEE (de Hábitats) e do Anexo I da Dir. 2009/47/CE (de Aves).

A ocupación do espazo proposto para a proposta de ampliación da RN 2000 representa unha ameaza grave aos valores ambientais presentes nestes espazos e á conectividade ecolóxica entre as zonas de especial conservación desta rede. 16 anos despois de presentar dita proposta (2008), a Xunta de Galiza non concluíu a súa tramitación e segue sen formalizar a ampliación da Rede Natura 2000 fronte ao Ministerio.

Por outra banda, a captación de augas atinxe a ZEC ES1110014 Serra do Careón por una zona considerada dentro da Zona 1 “Área de Protección” prevista no Plan Director da Rede Natura 2000. O recoñecemento por parte da empresa de que as repercusións potenciais sobre a Serra do Careón “*pueden ser calificadas como moderadas*” dá a ver que dentro dunha “Área de Protección” (Zona 1) da Rede Natura 2000 pode haber impactos moderados, polo que dificilmente poden considerarse compatibles.

Isto débese a que as serpentinas de Melide constitúen un dos espazos de maior interese botánico da Península Ibérica. Constitúen un afloramento de rochas ultrabásicas, moi raras na superficie terrestre, que orixinan solos con altos valores naturais de metais pesados e baixa fertilidade. O isolamento derivado do substrato ultrabásico deu lugar a procesos de especiación en plantas que acadan o seu maior exponente nas **especies endémicas estritas** descritas até a data. Destacan *Armeria merinoi* Nieto Feliner & Silva Pando (1987), *Leucanthemum gallaecicum* R.Oubiña & S.Ortiz (1990), *Santolina melidensis* R.Oubiña & S.Ortiz (1998), exclusivas da zona, ou *Centaurea gallaecica* (M.Laínz) Arnelas & Devesa (2012), esta tamén presente nalgúns outros pequenos afloramentos ultrabásicos, satélites do principal de Melide. Unha quinta especie endémica de Galicia, *Sagina merinoi* Pau in Merino, encóntrase tamén nas serpentinas da Serra da Capelada e rochas ultrabásicas do oeste da Coruña.

O Catálogo de especies ameazadas de Galicia (Decreto 88/2007, de 19 de abril) contempla a *Armeria merinoi*, *Leucanthemum gallaecicum* e *Santolina melidensis* na categoría “En perigo de extinción”, a mesma que *Eryngium viviparum*, *Genista ancistrocarpa* e *Xiphion boissieri*, mentres que *Centaurea gallaecica* consta incluída como “Vulnerábel”. Tamén esta categoría esta *Selinum broteri* Hoffmanns. & Link, outra especie protexida recentemente detectada na área.

A alarmante transformación de afloramentos serpentiniticos en prados, cultivos forestais de eucaliptos ou zonas urbanizadas, vén provocando a desaparición de poboacións e núcleos de poboación destas especies, con especial relevancia nos endemismos estritos, avaliados “En perigo crítico” (*A. merinoi*, *S. melidensis*), “En perigo” (*L. gallaecicum*) e “Vulnerábel” (*C. gallaecica*) na Lista Roja de la Flora Vascular de España (Moreno, 2011; ver tamén Bañares et al., 2003).

O proxecto industrial de Altri sepultaría numerosos afloramentos serpentiniticos con varias poboacións rexistradas das catro especies endémicas estritas. Todo isto, na inmediata proximidade das zonas onde se coñecen as maiores poboacións de ditas especies, zonas ameazadas a súa vez por potenciais cambios hidrolóxicos derivados da urbanización prevista e o déficit conseguinte de recarga dos acuíferos. Compre citar taamen que o espazo delimitado como parcela industrial acolle tamén fauna

catalogada como ameazada, nomeadamente moluscos terrestres, insectos, anfibios e aves de espazos abertos, grupos en recoñecido declive.

A peticionaria en absoluto considerou correctamente nin a presenza da maioría dos taxóns antes referidos nin a gravidade dos impactos potenciais sobre a súa conservación.

4. Sobre a degradación edafolóxica e a perda de servizos ecosistémicos asociados ao solo

A zona elixida para ubicar a fatoria é un dos hábitats mais interesantes e raros de Galicia xa que se empraiza directamente sobre afloramentos de rochas serpentiniticas. Trátase de materiais pouco frecuentes que se orixinan por alteración de rochas ultramáficas (ricas en minerais moi ricos en Fe e Mg). Esta especial orixe das serpentinitas e unha das causas da súa escasa presenza a nivel mundial. Así, do total da superficie terrestre, as áreas serpentinizadas ocupan menos do 1%, mentres que en Galicia representan unicamente un 0,2% da superficie total (SITGA, 2001- Mapa litolóxico Galicia).

A implantación desta fábrica e as súas infraestruturas asociadas ignora totalmente a Estratexia da UE para a protección do solo para 2030 (UE, 2021), que indica que os Estados membros deben mellorar a xestión do uso do solo para permitir a súa conservación xa que é vital para a nosa supervivencia. Así, esta industria causará un impacto directo sobre o medio edáfico provocado pola construción das instalacións que precisa esta gran fatoria, incluíndo a artificialización de grandes superficies de solos naturais ou seminaturais, a apertura de vías de comunicación, condutos de captación de auga, etc. Todo acompañado de movementos de terra e ocupacións como desmontes, terrapléns, vertedoiros, zonas auxiliares... etc., provocando a destrución total dos solos sobre os que se pretenden asentar, principalmente por selado e erosión. Un impacto irreversible é a destrución do solo por selado (cementación) debido a construción das diferentes infraestruturas, perdéndose os seus servizos ecosistémicos asociados e, expoñendo a zona a inundacións mais graves e a efectos de illa térmica mais intensos.

Outra cuestión impostante asociada á degradación do solo provocado por esta fatoria é a utilización do eucalipto como materia prima, feito que ten unhas connotacións ambientais e territoriais moi amplas ao intensificar as plantacións desta especie exótica en Galicia. Dentro dos impactos importantes da alta proliferación de eucaliptos están os efectos sobre a dispoñibilidade de auga nos solos. Os efectos medioambientais das especies de rápido crecemento sinalan á diminución da auga dispoñible tanto no solo coma na capa freática. Isto é mais acusado en primavera o que pode aumentar a seca edáfica da estación estival, afectando os caudais fluviais e ao rexime de incendios.

5. Sobre as afeccións o patrimonio cultural e á paisaxe

As infraestruturas propostas no proxecto non evitan a afección a elementos catalogados do **patrimonio cultural** galego ou á súa contorna de protección. Apesar da existencia dun estudo arqueolóxico, a promotora afirma que non existe una afección directa sobre o Patrimonio cultural nin paisaxístico. Porén, o proxecto afectaría gravemente ao patrimonio cultural e paisaxístico da zona, caso das mámoas de Monte Barazón 4 e 7, afectadas polas tubaxes. Mais o principal impacto cultural e paisaxístico atinxe ao Camiño de Santiago (Camiño Francés, declarado Ben de Interese Cultural-BIC), que é afectado directamente polo proxecto, así como a un importante número de recursos turísticos asociados ao Camiño. Na zona, o Camiño de Santiago ten xerado unha relevante infraestrutura turística, cuxa continuidade pode poñerse en risco por este proxecto e afectar gravemente á apenas 2 quilómetros da ubicación prevista para a fatoria, atinxindo directamente á súa contorna de protección.

Polo referido á **paisaxe**, as instalacións máis voluminosas desta fatoria serán visibles polas persoas que transcorran polo Camiño Francés, e afectan claramente á paisaxe (existen varias as áreas de interese paisaxístico -AEIP- na contorna, algunhas delas moi preto da área de afección, como son a AEIP Castelo de Pambre e a AEIP Mourazos e Monte San Xurxo, que se amosan no plano anterior) e á perspectiva que se percibe desde aquel, provocando un impacto directo. A isto hai que engadir as afeccións indirectas provocadas polo proceso produtivo, asociadas ao cambio nos usos do solo (eucaliptización), perdéndose a harmonía da paisaxe do Camiño de Santiago e as características que conforman e aportan entidade ó territorio.

En virtude da citada Lei 5/2016, do 4 de maio, do Patrimonio Cultural de Galicia, as obras e actividades no ámbito delimitado dos Camiños de Santiago deberían ser compatibles coa conservación e coa protección dos seus valores propios, e en xeral manter as características principais do territorio que conforman. Xa que logo, debería darse preferenza na contorna dos bens e zonas de amortecemento aos usos e actividades tradicionais, así como a aquelas que sexan máis respectuosas coa súa conservación (artigo 77, apartados 2 e 3), desbotando aquelas que supoñan un perigo de destrución ou deterioración, ou vaian a realizarse de forma incompatible cos seus valores culturais, como é o caso da instalación desta fatoria.

Atendendo ás consideracións antes expostas, **SOLICITA:**

-Que por parte deste organismo se DENEGUE a solicitude de autorización ambiental integrada (AAI), o estudo de impacto ambiental (EIA), a declaración de utilidade pública e o proxecto para a implantación dunha industria de fibra téxtil a base de celulosa e as súas infraestruturas asociadas, promovido por Greenfiber, S.L. e se archive o expediente.

-Que se recoñeza á persoa asinante (física ou xurídica) o carácter de interesada na tramitación administrativa deste proxecto, dando conta no enderezo electrónico que se notifica dos trámites efectuados no expediente para o acceso a documentos e informes en formato dixital.

En _____, a _____ de 2024

Asinado: _____

**Secretaría Xeral de Industria,
CONSELLERÍA DE ECONOMÍA, INDUSTRIA E INNOVACIÓN**